

Bryssel, 11. kesäkuuta 2026
(OR. en)

7468/26

Toimielinten väliset asiat:

2025/0234(NLE)
2025/0237(COD)
2025/0241(COD)

AGRI 199
AGRIFIN 81
FIN 433
CADREFIN 246
CODEC 1035
ENV 579
FORETS 85

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Vuoden 2027 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka: joustavuus,
toissijaisuusperiaate ja EU:n yhteiset tavoitteet
– *Periaatekeskustelu*

Tämän ilmoituksen liitteenä on puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja ja kysymyksiä pohdittavaksi
22–23. kesäkuuta 2026 pidettävässä neuvoston (maatalous ja kalastus) istunnossa.

Vuoden 2027 jälkeistä aikaa koskevasta YMP:n uudistuksesta neuvotellaan tilanteessa, jota leimaavat Euroopan maatalouden suuret taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja geopoliittiset haasteet. Viljelijöihin kohdistuu yhä enemmän markkinoiden epävakauden vaikutuksia, ilmastoon liittyviä riskejä ja tulopaineita. Samalla Euroopan maatalouden on pysyttävä kilpailukykyisenä, ja alalla on edistettävä ympäristö-, ilmasto- ja ruokaturvatavoitteita ja otettava huomioon tulevaisuuden vaatimukset omaksumalla uusia teknologioita ja innovaatioita ja panemalla täytäntöön sukupolvenvaihdokseen tähtääviä strategioita. Jäsenvaltiot ovat tunnustaneet nämä haasteet ja tarpeen sopia tarkoituksenmukaisesta vuoden 2027 jälkeisestä YMP:stä. Ne ovat toistuvasti korostaneet, että YMP:stä on tehtävä yksinkertaisempi, joustavampi ja oikeasuhteisempi ja sen on mukauduttava paremmin kansallisiin ja alueellisiin realiteetteihin.

Ehdotukset vuoden 2027 jälkeisestä YMP:stä ja YMJ:stä perustuvat periaatteeseen siitä, että YMP:n olisi pysyttävä unionin yhteisenä politiikkana siten, että jäsenvaltioille annetaan kuitenkin enemmän vastuuta ja vastuuvollisuutta yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Ehdotuksissa YMP:n tuki sisällytetään kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin, jotta voidaan lisätä joustavuutta ja antaa jäsenvaltioiden suunnitella tukitoimet omien tarpeidensa mukaisesti, säilyttäen samalla tarvittaessa unionin tason ohjaus ja koordinointi.

Tätä taustaa vasten puheenjohtajavaltio on pyrkinyt ottamaan huomioon joustavuuden lisäämistä, toissijaisuutta ja yksinkertaistamista koskevat poliittiset vaatimukset konkreettisissa muutoksissa, joita se on tehnyt yhteistä maatalouspolitiikkaa ja yhteistä markkinajärjestelyä koskeviin ehdotuksiin. Puheenjohtajavaltion työtä sekä tulevan YMP-kehityksen että YMJ-asetuksen parissa on ohjannut sama poliittinen tavoite: tehdä maatalousalasta oikeudenmukainen, kilpailukykyinen, häiriönsietokykyinen ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava ja säilyttää samalla YMP:n yhteinen luonne ja sisämarkkinoiden eheys.

Tämä lähestymistapa näkyy YMP:n kansallisia suosituksia koskevassa työssä. Suositukset eivät edelleenkään ole sitovia, vaan niiden tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita vastaamaan maatalouden ja maaseutualueiden keskeisiin haasteisiin YMP:n kannalta merkityksellisten erityistavoitteiden saavuttamiseksi.

Oleellinen osa tätä työtä on ollut YMP:tä koskevien säännösten siirtäminen laajemmasta kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien kehyksestä YMP:tä ja YMJ:tä koskeviin ehdotuksiin, jotta voidaan vahvistaa vuoden 2027 jälkeisen YMP:n oikeudellisen rakenteen johdonmukaisuutta, ymmärrettävyyttä ja operatiivista selkeyttä. Tuleva YMP pannaan täytäntöön osana kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien laajempaa rakennetta, mutta puheenjohtajavaltio on pyrkinyt varmistamaan, että YMP- ja YMJ-ehdotuksia koskevat säännökset, jotka ovat tarpeen näiden alojen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, otetaan huomioon näissä ehdotuksissa. Tällä tavoin varmistetaan, että jäsenvaltioille annettua joustovaraa esimerkiksi tiettyjen elementtien määrittelyssä, tuen kohdentamisessa ja tukitoimien suunnittelussa kansallisten ja alueellisten realiteettien mukaisesti käytetään selkeässä YMP:n ja YMJ:n kehyksessä ja että se pysyy johdonmukaisena uuden integroidun toteuttamismallin kanssa.

Viljelijän määritelmän osalta puheenjohtajavaltion tavoitteena on ollut säilyttää jatkuvuus ja oikeusvarmuus ja välttää samalla liian suppea unionin määritelmä, joka ei kuvasta eri jäsenvaltioiden viljelytapojen moninaisuutta.

Jäsenvaltioiden pyynnöstä tietyistä pakollisista tukitoimista ja toimenpiteistä on tehty vapaaehtoisia siten, että jäsenvaltiot voivat edelleen päättää, mikä vaihtoehto edistää parhaiten yhteisten eurooppalaisten tavoitteiden saavuttamista ja millä tavoin. Nämä muutokset tehtiin pitäen mielessä tarve säilyttää poliittinen tavoitetaso. Joissakin tapauksissa pakollisten toimien muuttamiseen vapaaehtoisiksi liittyi lisäsäännöksiä, joilla nostetaan asetuksen tavoitetasoa entisestään, kuitenkin siten, että säilytetään tarvittava joustavuus jäsenvaltioiden erityistarpeiden ja -olosuhteiden huomioon ottamiseksi.

Puheenjohtajavaltion muutoksilla pyritään myös vahvistamaan toissijaisuutta ja joustavuutta tulotuen osalta sallimalla pinta-alaan perustuvan tulotuen kohdentaminen jäsenvaltioiden määrittämille eniten apua tarvitseville viljelijöille ja varmistamalla pakollinen suurempi tulotuki nuorille viljelijöille, jotta sukupolvenvaihdosta voidaan tukea paremmin.

Myös sukupolvenvaihdosta on käsitelty ehdotetuilla muutoksilla, jotka koskevat eläkkeelle siirtyvien viljelijöiden saamaa tukea. Sen sijaan, että noudatettaisiin poissulkevaa lähestymistapaa, puheenjohtajavaltio on tarkastellut useampia sukupolvenvaihdosta koskevia vaihtoehtoja. Ehdotetulla tekstillä pyritään tukemaan maan hankintaa ja tilanhoidon siirtämistä kunnioittaen samalla kansallisten eläkejärjestelmien, maatilarakenteiden ja perintöjärjestelmien moninaisuutta.

Samaa logiikkaa on noudatettu vastuullisen tilanhoidon tapauksessa. Puheenjohtajavaltion tekstissä on säilytetty lakisääteisten hoitovaatimusten ja suojelukäytäntöjen yleinen taso mutta annettu jäsenvaltioille joustovaraa määrittellä kansallisen tai alueellisen tason suojelukäytäntönsä ottaen huomioon maantieteelliset, ilmastolliset ja tuotantoon liittyvät erityispiirteet. Tekstissä tarjotaan myös joustoa vapautusten muodossa ja otetaan käyttöön oikeasuhteisuutta koskeva lähestymistapa pienviljelijöitä varten. Tarkoituksena on varmistaa, että järjestelmä pysyy uskottavana ympäristönäkökulmasta samalla, kun se on viljelijöiden ja viranomaisten kannalta oikeasuhteisempi ja toimivampi.

Puheenjohtajavaltio on pyrkinyt antamaan jäsenvaltioille paremmat mahdollisuudet suunnitella tukitoimet omien tarpeidensa mukaisesti, erityisesti tulotuen, maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimien ja EU:n koulujakelujärjestelmän osalta. Jäsenvaltioille annetaan joustovaraa myös niiden alojen osalta, joilla ne voivat suunnitella alakohtaisia tukitoimia, kuten uudella valkuaiskasvialalla ja pellava- ja hampppualalla. Puheenjohtajavaltion tekstissä on selvennetty, että alakohtaiset tukitoimet olisi kohdennettava monipuolisesti ja tasapainoisesti asiaankuuluviin YMP-erityistavoitteisiin, jotta YMP:n markkinasuuntatuneisuus säilytetään.

Tämä tasapaino näkyy näin ollen myös YMJ:tä koskevassa puheenjohtajavaltion tekstissä, jonka mukaan tarve vahvistaa unionin maatalouden kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä ja varmistaa ruokaturva edellyttää sekä yhteisiä sääntöjä että kohdennettua joustavuutta. Tietyillä aloilla puheenjohtajavaltion muutoksilla pyritään sisällyttämään tekstiin selkeämpi unionin kehys, jossa on tilaa kansallisille, alakohtaisille tai alueellisille erityispiirteille. Hampun osalta siinä selkeytetään tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevia sääntöjä samalla, kun otetaan käyttöön täytäntöönpanoa ja valvontaa koskevia jäsenvaltioiden suojatoimia ja vahvistetaan niiden kykyä säännellä loppukäyttöön liittyviä näkökohtia unionin lainsäädännön mukaisesti. Valkuaiskasvien osalta siinä vahvistetaan erilliset tunnustamista koskevat alakohtaiset ja siirtymäkauden säännöt, joilla tuetaan valkuaiskasvien arvoketjujen kehittämistä nykyisiä organisaatioita heikentämättä. Sokerialan osalta tekstissä säilytetään yhteinen sopimuskehys, jota mukautetaan sekä sokerijuurikkaan että sokeriruo'on tuotannon realiteetteihin.

Samaa lähestymistapaa on noudatettu maataloustuotteiden saatavuutta koskevassa tekstissä, jossa puheenjohtajavaltio on pyrkinyt vahvistamaan unionin koordinoitua, varautumista ja tietojenvaihtoa hätätilanteessa tai vakavissa kriiseissä kunnioittaen kuitenkin jäsenvaltioiden vastuuta järjestää kansalliset toimenpiteet, toimivaltaiset viranomaiset ja varastot omien erityisolosuhteidensa mukaisesti.

Puheenjohtajavaltio katsoo, että tasapainoisen lähestymistavan kehittämisessä on edistytty merkittävästi. Useiden poliittisesti tärkeiden elementtien käsittelyssä on edetty. Tähän mennessä tarkastelluilla muutoksilla pyritään vastaamaan jäsenvaltioiden pyyntöihin joustavuudesta, toissijaisuudesta ja yksinkertaistamisesta siten, että samalla säilytetään YMP unionin yhteisenä politiikkana ja varmistetaan, että YMP:tä koskevat olennaiset säännöt pysyvät johdonmukaisina ja näkyvinä uudessa kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien rakenteessa.

Neuvoston työn lujittamiseksi tarvitaan kuitenkin lisää poliittista ohjausta. Valtuuskuntia pyydetään edellä esitetyn perusteella vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

Puheenjohtajavaltio on pyrkinyt löytämään oikean tasapainon seuraavien kolmen tavoitteen välillä: selkeämpi ja johdonmukaisempi oikeudellinen kehys, suurempi joustavuus jäsenvaltioille ja unionin yhteisten tavoitteiden säilyttäminen. Saavutetaanko puheenjohtajavaltion tekstillä mielestänne nämä tavoitteet ja mitä osia on kehitettävä edelleen?
